

פרוטוקול מס' 965

מישיבת ועדת הכנסת
מיום ג', כ"ג בכסלו תשל"ד - 18.12.73, בשעה 13.45

נ כ ח ו :

חברי הוועדה:

היו"ר	-	א. אנקוריון
		ר. ארזי
		י. בן-מאיר
		מ. ברעם
במקום חה"כ ביבי	-	צ. גרשוני
במקום חה"כ רפאל	-	י. גולדשמידט
		י. גולן
במקום חה"כ נבון	-	א. זילברברג
		א. יפה
		מ. נסים
		צ. צ'מרמן
		א. רזיאל-נאור

מוזמנים:

היועץ המשפטי של הוועדה	-	ג. קיטרון
סגן מזכיר הכנסת	-	ש. יעקבסון

מזכירת הוועדה: מ. ברפי

רשמה: נ. רינגלר

סדר-היום: א. קביעת הוועדה שתדון בחוק החייל המשוחרר
(הוראת שעה), תשל"ד-1973.

היו"ר א. אנקוריון:

אני פותח את הישיבה.

א. קביעת הוועדה שתדון בחוק החייל המשוחרר (הוראת שעה), תשל"ד-1973

הכנסת החליטה בישיבתה היום להעביר את חוק החייל המשוחרר (הוראת שעה), תשל"ד-1973 לוועדת הכנסת כדי שתקבע אינו ועדות או ועדה משותפת תדון בחוק ותכינו לקריאה שניה ולקריאה שלישית.

בוויכוח נשמעו שלוש הצעות. חברת-הכנסת ארבלי-אלמוזלינו הציעה להעביר החוק לדיון בוועדת העבודה; עבדכם הנאמן הציע ועדה משותפת של ועדת הכספים וועדת העבודה; וחברי-הכנסת גולדשמידט וצדוק הציעו ועדה משותפת של ועדת הכספים וועדת החוץ-והבטחון.

י. בן-מאיר:

אני מציע ועדה משותפת של ועדת החוץ-והבטחון וועדת הכספים. בתקנון כתוב שוועדת העבודה עוסקת בנושא שיקום חיילים ומשפחות חיילים. מטרת החוק היא בשביל אנשים שהיו בצבא ועזבו. זו בעיה יסודית במהותה. שיקום חיילים שנפגעו, חיילים נכים. לכן שיקום חיילים מתייחס לחייל שנפגע, או משפחת נפגעים. זה נושא של ועדת העבודה, כי אין לו קשר לצבא ולבטחון. זו בעיה של ביטוח לאומי, היות ונושא של בטוח לאומי שייך לוועדת העבודה או גם נכות ושיקום שייך לוועדת העבודה.

כאן לא מדובר בשיקום חיילים נפגעים בלבד, אלא יש לנו מצב בטחוני עם השלכות לבטחון ולמשק. אנחנו צריכים להתייחס יותר לאחזקתם של למעלה ממאה אלף חיילים, וזאת בעייה צבאית ומשקית. חוק-החייל המשוחרר בא לקדם נושא בטחוני במהותו ומשקי, הוא לא בעייה סיוודית של שיקום. חלקו הגדול של החוק קשור לבעיות-המתעוררות במסגרת הצבא עצמו.

אינני חבר ועדת החוץ-והבטחון, אבל אין ספק שהשותף הראשון הוא ועדת החוץ-והבטחון, כי החוק נוגע לכוחות המזויינים של המדינה. זו בעייה של חופשות במילואים, זהו מכלול שלם של כוחות המילואים והצבא. יש פה עניין של סודיות, של אחזקת הצבא, אפשרויות תחלופה וכו'.

השותף הראשון הוא ועדת החוץ-והבטחון והשותף השני הוא ועדת הכספים, לפני ועדת העבודה. לא אתנגד אם גם ועדת העבודה תשתתף. בחוק זה מדובר על היקף תקציבי גדול, בלתי רגיל. אני חושב שצריך להרחיב את הנושא הזה. לכן ועדת החוץ והבטחון וועדת הכספים הם הגופים הרלבנטיים העיקריים.

י. גולן:

אני מתנגד לשלוש ועדות, כי זה מכביד מאוד, הזמן קצר וצריך להכין את החוק

במהירות וביעילות המירבית.

אין ספק שזוועדת הכספים צריכה להשתתף בהכנת החוק. שר האוצר ממונה על החוק וזאת בעייה תקציבית ממדרגה ראשונה.

אני בעד שיתוף ועדת העבודה, כי מדובר בתור בשליחה לעבודה ומתן עדיפות לחייל המשוחרר.

י. בן-מאיר:

מדובר גם בשיכון ובחינוך.

י. גולן:

בחוק זה מדובר על נושאים רבים, אבל עבודה ושיכון אלה הן המטרות העיקריות של החוק. לכן ועדת העבודה צריכה להשתתף בהכנת החוק.

אני מציע ועדה משותפת של ועדת הכספים וועדת העבודה.

א. רוניאל-נאור:

לא רק בעיה של ועדת העבודה, חלק מהמגוייסיים אינם שכירים, הם דווקא שייכים לעצמאים הקטנים. הבעיה שלהם לא תיפתר בוועדת העבודה. מבחינה זו בלבד זה שייך יותר לוועדת הכלכלה מאשר לוועדה אחרת. כל הבעיה של הגיוס, התחלופה וההשפעות על המשק אינן יכולות להצטמצם בוועדת העבודה.

א. רוזאל-נאור:

לכן אני מציעה ועדה משותפת של ועדת

הכלכלה וועדת הכספים.

א. יפה:

אני תומך בעמדתו של חבר-הכנסת גולן. ככל ששמעתי יותר חברים שוכנעתי יותר שחבר-הכנסת בן-מאיר אינו מדבר לעניין הזה. לא מדובר בכלל שוועדת החוץ-והבטחון צריכה לטפל בנושא זה. תחומי עניינה של ועדת העבודה הם: שיכון, שיקום חיילים. בעיקר שיכון. כל הענפים האלה כלולים בסמכויותיה של ועדת העבודה. ודאי שוועדת החינוך והתרבות וועדת הכלכלה נוגעים לעניין. לכן ההצעה היא שוועדת הכספים, שהיא היחידה הנוגעת לכל הדברים האלה, תדון בחוק. המדובר הוא בחיילים ברגע שהם עוזבים את השירות הצבאי. לכן אין זה שייך לוועדת החוץ-והבטחון. אין לי התנגדות לשיתוף ועדת החוץ והבטחון בכל תפקיד בטחוני, אבל אנחנו רוצים ועדה מצומצמת שתענה על: כספים, שיכון, מעסוקה ושיקום. לכן ועדת העבודה היא בתוך העניין. ועדת העבודה לבדה לא יכולה לדון בחוק.

לכן מציע אני ועדה משותפת של ועדת

הכספים וועדת העבודה. לו אפשר היה לצרף ועדה שלישית וועדה רביעית לא הייתי מתנגד לכן, אבל כולנו בעד זה שהחוק יוכן בהקדם ומוטב להסתפק בשתי ועדות ולהיות מעשיים וענייניים.

י. גולדשמידט:

אני בכל זאת חושב שההדגשה של ועדת העבודה מעמידה את הנושא בהקשר שאיננו מעוניינים בו. אנחנו רוצים להגיד לחייל שהוא מהווה את הצבא וחנאי הצבא הם כאלה שהצבא לא שוכח אותו אחרי שהשתחרר; ואילו העניין השיקומי הופך את החייל לנזקק וזה לגמרי לא לפי כבוד העניין ומהות הנושא. לכן לא צריך לבחור את הוועדות על-פני הנושאים המוזכרים בחוק. נושא החינוך מוזכר בשני סעיפים ואם אפשר להכליל גם את ועדת החינוך והתרבות.

שני הדברים העיקריים הם בטחון וכספים.

אם ירצו לצרף את ועדת העבודה לא הייתי מתנגד, כי היא תביא מומהיות מסויימת.

אני מציע ועדה משותפת של ועדת הכספים

וועדת החוץ-והבטחון.

מ. נסים:

אני רואה שיש רגישות רבה לנושא קביעת הוועדה. כל אחד מנסה לעשות את המצווה. אני חבר ועדת העבודה, ועדה שיש לה עניין בחוק זה. אולי היינו פותרים את הבעיה. ועדה משותפת יכולה להיות רק משתי ועדות. קיימים כאן חילוקי דעות בקשת רחבה יותר ממספר הגזכמים.

אולי נקים ועדה מצומצמת לפי סעיף 16

של תקנון הכנסת. הסיעות השונות תקבענה את נציגיהן ובכך נפתור את הבעיה.

י. גולדשמידט:

אני מסכים להצעת חבר-הכנסת נסים. ועדת הכספים רוצה להשתתף בהכנת חוק זה; ועדת הכלכלה, ועדת החוקה-חוק ומשפט, ועדת החוץ-והבטחון, לוועדת החינוך והתרבות יש עניין בחוק, ועדת העבודה. אני מציע שנעשה דבר פשוט וזה יוסיף כבוד לעניין. החייל ישמח שהכנסת הקימה ועדה מיוחדת. נקבע ועדה מצומצמת או ועדה של 19 חברים, אבל הוועדה תתכנס מייד ותנסה לגבש באופן הדדי ובמשותף דברים שהם לטובת ציבור החיילים הזה.

י. גולן:

הצעה זו טובה בשביל סיעת המערך, היא תפתור אותם מדילמה.

אני מוכן להצטרף להצעת חבר-הכנסת נסים.

י. בן-מאיר:

אני תומכת בהצעת חבר-הכנסת נסים.

א. רוזאל-נאור:

מ. נסים:

יו"ר ועדת הכנסת יודיע בכנסת שתקום ועדה מיוחדת ועוד היום יקימו שמית את הוועדה. ועדת הכנסת תמליץ על יושב-ראש לוועדה המיוחדת.

אל נשכח שנותרו בסך הכל שבועיים עד לבחירות וצריך להגיש חוק זה לכנסת לכל

ר. ארזי:

המאוחר בשבוע הבא.

נרכיב את הוועדה תוך חמש דקות.

מ. נסים:

ר. ארזי:
אני מדבר על כך שצריך להכין חוק זה ביסודיות. זהו חוק לא קל. יו"ר הכנסת והסגנים קבעו אתמול שביום ג' הבא, כאשר יתקיים כנס מיוחד של הכנסת, יוגש חוק החייל המשוחרר לקריאה שנייה ושלישית. לנגד עינינו צריך לעמוד עכשיו גורם יעילות הוועדה. אינני יודע אם נצליח להרכיב ועדה מיוחדת כך שתהיה יעילה ותפעל, כיוון שיהיו בה גורמים שונים. אם חוקם ועדה מיוחדת צריך לשקול עניין הרחבת הוועדה כדי שישתתפו בה נציגי רוב הוועדות וזה לא יהיה יעיל.

חלקו הגדול של חוק זה הוא פיננסי. אין לחלוק על כך שוועדת הכספים צריכה להשתתף בהכנתו. אם צריך להחליט בין ועדת העבודה לבין ועדת החוץ-והבטחון - אינני רואה איזה קשר יש לחוק זה לוועדת החוץ-והבטחון. אני מבין שהקשר הוא כזה שאולי ועדת החוץ-והבטחון תהיה הראשונה שתודיע לנו שהגיע השלום, נגמרה המלחמה ואנחנו יכולים להשתחרר מבעיות תקציביות רבות על-מנת לדון בבעיות חברתיות ובעיות אחרות. ועדת העבודה מטפלת בנושאי שיכון העבודה והיא הקרובה ביותר לנושא חוק זה.

לדעתי, היות ווועדה מיוחדת יכולה להכביד על הנושא אני מצטרף להצעה להעביר ~~החוק לדיון~~ לוועדה משותפת של ועדת הכספים וועדת העבודה.

היו"ר א. אנקוריון:

הצעתי במליאת הכנסת להעביר את הנושא

לדיון בוועדה משותפת של ועדת הכספים

ווועדת העבודה, אבל לא נימקתי את הצעתי.

כדי להוציא את העוקץ מהוויכוח הפנימי המתנהל עתה רצוני לומר, שאם מדברים על ועדה משותפת, סעיף 15 של התקנון אומר: ועדה מיוחדת תורכב על-ידי ועדת הכנסת במספר חברים שווה מכל אחת משתי הוועדות. כלומר, 18 חברים.

אני מציע להרכיב ועדה משותפת של ועדת

הכספים ווועדת העבודה בה אף אחת מהסיעות לא תקופח. למערך יהיו 9 חברים; גח"ל - 4; מפד"ל - 2; ל"ע - 1; אג"י - 1; ע"מ - 1. שמרנו על פרופורציה נכונה.

אנמק מדוע לא ועדה מיוחדת. מה שקרה

במקרה הזה היה לפי סעיף 91 של תקנון הכנסת בו נאמר: "החליטה הכנסת להעביר את הצעת החוק לוועדה, והיו הצעות שונות בנוגע לוועדה אליה תועבר הצעת החוק או שלא הוצעה ועדה מסויימת, תקבע ועדת הכנסת את הוועדה אליה תועבר הצעת החוק".

תקרא בבקשה את סעיף 16.

מ. נסים:

במליאת הכנסת הועלו 3 הצעות בנוגע לוועדה

היו"ר א. אנקוריון:

המשותפת שתדון בחוק, ולא הועלתה הצעה

להקים ועדה מיוחדת. אני נגד ועדה מיוחדת.

כולם הסכימו שוועדת הכספים צריכה להשתתף

בהכנת חוק זה. אם מדברים על זכויות מטריאליות לשיכון ולעבודה איננו יכולים להתעלם מוועדת העבודה שאלה הם תחומי ענייניה. ליו"ר ועדת העבודה היתה אמביציה שהחוק כולו יועבר לדיון בוועדת העבודה. אני לא הסכמתי והצעתי ועדה משותפת כספים-עבודה.

ה ע ב צ ה

בעד הקמת ועדה מיוחדת - 5

בעד ועדה משותפת - 7

ההצעה להקים ועדה מיוחדת לא נתקבלה

היו"ר א. א. אנקוריון:
לפנינו הצעות שונות לגבי הוועדה המשותפת.
אין מערער על כך שוועדת הכספים צריכה
להשתתף בוועדה המשותפת. הוועדות האחרות שהוצעו הן: ועדת העבודה, ועדת
החוץ-והבטחון ווועדת הכלכלה. נצביע על כל ההצעות.

ה צ ב ע ה

הוחלט:
להקים ועדה משותפת של ועדת הכספים
וועדת העבודה, בראשותו של חבר-הכנסת קרנמן.
הוועדה המשותפת תמנה 18 חברים לפי ההרכב
דלקמן:

המערך	-	9 חברים
גח"ל	-	4 חברים
מפד"ל	-	2 חברים
ל"ע	-	חבר אחד
אג"י	-	חבר אחד
ע"מ	-	חבר אחד

הישיבה ננעלה בשעה 14.30.